

Preek Jozua 3:14-4:7

Wat een geweldig plan, vindt u niet? Een dienst verzinnen waarin jongeren zich thuisvoelen en hun ouders en hun opa en oma! Een geweldig plan, maar ook een moeilijk plan. Als u op één van de wijkavonden geweest bent dan hebt u daar wel meegekregen dat er grote onderlinge verschillen zijn tussen de generaties in de kerk. Om maar even een voorbeeldje te noemen, onze oudere broeders en zusters zijn opgegroeid in een wereld van discipline. Ook als jong kind moest je gewoon stilzitten in de kerk en als grote mensen praten dan houden de kinderen de mond.

Tegenwoordig werkt dat niet meer zo en dat is voor ouderen niet altijd makkelijk te begrijpen: wij konden het toch ook, zeggen ze dan.

Een ander voorbeeld: onze oudere broeders en zusters zijn opgegroeid in een tijd van niet zeuren, hard werken en of je dat prettig vindt doet er niet zo veel toe. Het moet gebeuren. De jongere van vandaag laat zich niet meer zo leiden door wat zo hoort, maar door wat goed voelt. Ook in z'n geloof, en dat is voor ouderen weer minder te begrijpen. Voor jongeren moet de kerkdienst 'fijn' zijn. Maar ouderen hoor ik nog wel eens in geuren en kleuren vertellen hoe vroeger in een preek als het ware het vuur aan je schenen werd gelegd en mensen onder grote druk werden opgeroepen een keuze te maken voor de Here Jezus. Dat voelde heus niet altijd fijn. Soms werd het zelfs als beklemmend ervaren. Grote verschillen in beleving tussen de generaties. En het is dan ook logisch dat deze verschillende belevingen ook een andere lied- en muziekcultuur met zich meebrengen. Tussen twee haakjes, het gaat mij er niet om een waardeoordeel uit te spreken over de tijd van vroeger of de tijd van nu. Ik constateer alleen maar enkele verschillen. En die verschillen zijn van invloed. Daar hebben we gewoon mee te maken.

En toch, en dat vind ik geweldig positief, wil de mini-VEJO een dienst organiseren waar al die verschillen in beleving een plaats mogen hebben. Maar hoe doe je dat dan? Je kunt wel een dienst organiseren met voor iedere leeftijdsgroep een element. Maar daar zijn we er nog niet mee. Je bereikt je doel pas als de jongere kan genieten van het element voor de ouderen en de oudere geniet van het element voor de jongeren. Akkoord, het is niet de muziek waar ik van hou, maar wat geweldig dat jonge mensen met zo veel enthousiasme muziek maken en zingen voor hun Heiland. Of dat jongeren zeggen: Okay, die ouderwetse woorden staan wat verder van mijn geloofsleven af, maar ik zie dat die oudere broeder of zuster daar zo oprecht zijn of

haar geloof in beleeft. Daar kan ik als jongere blij van worden.

En dat bereik je mijns inziens alleen als we snappen dat er verschil is in verpakking, maar dat de inhoud hetzelfde is. Als we graag willen dat jong en oud liefde, begrip en waardering voor elkaar hebben dan zullen we op het niveau van de inhoud in gesprek moeten en ons niet moeten blind staren op de verschillen in verpakking. Ik denk dat op het niveau van de 'inhoud' oud en jong heel veel voor elkaar kunnen betekenen. Dat zien we ook in het bijbelverhaal dat we net hebben gelezen. Oud en jong krijgen hier de opdracht om met elkaar in gesprek te gaan.

Laten we eerst even het verhaal induiken.

Nadat het volk Israel door God is bevrijd uit Egypte heeft het ruim 40 jaar door de woestijn getrokken. En nu staat het volk voor de Jordaan klaar om het Beloofde Land in te trekken. Al drie dagen lang heeft het volk z'n tenten opgeslagen vlakbij de Jordaan. Nu is de Jordaan in de zomer helemaal niet zo spannend breed, maar nu, in het voorjaar, als de sneeuw van de Libanon smelt, is het oversteken van deze rivier een gevaarlijke onderneming. In 2 Kron.12:15 lezen we over enkele soldaten van David die het presteerden de rivier over te steken terwijl deze op zijn breedst was. Alleen al het feit dat het speciaal vermeld staat laat al wel zien dat het iets heel bijzonders was, wat slechts een enkeling lukte. De Jordaan stroomt als het ware door een dal in een dal. Je kunt het wel vergelijken met de IJssel bij Zwolle. Meestal stroomt de rivier door de vaargeul, maar als er veel water smeltwater vanuit de bergen naar ons land stroomt dan treedt de rivier buiten zijn oevers en komt aan weerszijden tot onder aan de dijken te staan. Houdt dat voor ons bekende plaatje maar even voor ogen, dan hebben we een beetje een idee hoe groot de klus is om met een groot volk de overkant te bereiken. Het is eigenlijk de minst geschikte tijd van het jaar om de overtocht te maken.

Op de derde dag geeft Jozua, die na de dood van Mozes de leiding over het volk heeft gekregen, de opdracht om in te pakken en je klaar te maken voor de overtocht. *Wanneer jullie de Levitische priesters de ark ziet dragen dan moeten jullie de ark volgen.* Misschien is het wel goed om even op te merken dat het deze keer anders gaat dan anders. Normaal gesproken zijn het de levieten die de ark dragen, nadat de ark zorgvuldig omhuld was met de daarvoor bestemde kleden. Vanwege de heiligheid van God mocht de ark niet zichtbaar zijn. We krijgen de indruk dat deze keer de ark niet is ingepakt en het zijn niet de levieten die de ark dragen maar de

priesters. Natuurlijk zijn ook de priesters afstammelingen van Levi, en dus levieten, maar het was heel ongebruikelijk dat de priesters de ark dragen. De levieten deden hand en span diensten rondom de tabernakel, de priesters verzorgden de offerdienst. Dit laat wel zien dat dit geen normale gebeurtenis is. Normaal gesproken werd de ark te midden van het volk door de levieten megedragen en nu moesten de priesters met de goed zichtbare ark vóór het volk uitgaan. Wat zal die gouden ark geblonken hebben in de Oosterse zon. En wat zullen de Israëlieten gekeken hebben. Iedereen, de allerkleinsten en de alleroudsten. God trok als het ware zelf voor hen uit en bereidde een weg die nooit eerder begaan was. Jozua riep het volk toe: *Jullie zullen merken dat de levende God in jullie midden is.....* Nou dat hebben ze geweten. Zodra de priesters met hun voeten in het water kwamen, kwam het water tot stilstand en vormde een dam bij de stad Adam en het water dat richting de Dode Zee ging, stroomde helemaal weg. Dit wonderlijke natuurverschijnsel heeft zich ook in latere tijden wel eens voor gedaan. In 1927 nog heeft ten gevolge van een aardbeving een grondverschuiving plaatsgevonden waardoor de Jordaan bijna 24 uur heeft drooggelegen. Heel goed mogelijk dat God van dit natuurverschijnsel heeft gebruik gemaakt. Hij hoeft maar te spreken en het gebeurt.

De priesters bleven met de ark precies in het midden van de rivierbedding staan, terwijl heel Israel overtrok, tot de laatste aan toe. Kijkend naar die schitterende ark, trok Israel voorbij, opdat ze goed zouden beseffen dat het God zelf was die dit mogelijk maakte. Toen het hele volk overgetrokken was en de priesters met de ark nog altijd in het midden van de rivierbedding stonden gaf Jozua de opdracht om uit iedere stam van Israel één man weer terug te laten gaan en uit de rivierbedding een steen mee te nemen. Voor elke stam van Israel één steen. Deze stenen zullen samen een gedenkteken voor Israel vormen in de legerplaats van Israel.

Daarna gaf Jozua de priesters de opdracht om met de ark uit de rivierbedding te komen. Zodra de priesters de oever betraden, hernam het water van de Jordaan zijn loop en trad het weer tot buiten zijn oevers. Het volk bereikte de overkant van de Jordaan op de 10^e dag van de 1^e maand. Dat is niet zo maar even een mededeling. De 10^e dag van de 1^e maand was ook de datum 40 jaar geleden waarop de Israëlieten een lam voor het Pascha moesten uitkiezen. Vlak voordat het volk uit Egypte vertrok hebben ze voor het eerst het Pascha gevierd. Die maaltijd werd gevierd met ongezuurde broden, dat laat zien dat er haast was. Men had zich geen tijd gegund om het meel te laten rijzen en het volk at de maaltijd met de heupen

omgord. Dat wil zeggen dat de slippers van de lange jassen bij de gordel ingedaan zijn, zodat er bewegingsvrijheid was. Met andere woorden: je moest reisklaar zijn. Zo werd het Paaslam gegeten, en het bloed van het Lam smeerden de vaders aan de deurposten van hun huizen. Achter het bloed van dit Paaslam hebben de Israëlieten geschuild terwijl de engel door Egypte ging en in ieder huis waar geen bloed op de deurposten zat de eerstgeborene doodde. Het bloed van het lam wijst vooruit naar het bloed van Jezus. Wie daarachter schuilt zal veilig zijn en het leven behouden.

Na de doortocht door de Jordaan sloeg het volk zijn tenten op bij Gilgal waar Jozua de twaalf stenen op richtte. Die naam Gilgal betekent 'steenkring'. Dat is een aanduiding voor een heilige plaats van de Kanaänieten. Jozua stapelt daar zijn stenen op en geeft daar nadrukkelijk een boodschap mee af: *Kanaänieten, jullie kunnen hier wel jullie afgoden aanroepen, maar onze God is sterker! Hij heeft hier op deze plaats zijn volk droogvoets door het water geleid!*

Jozua geeft zijn volksgenoten ook een opdracht: *Als nu straks je kinderen vragen, hè, waarom deze stenen hier liggen, dan moet je het vertellen hoor. Hier is het gebeurd! Hier heeft de Here God Zijn volk droogvoets naar de overkant geleid. Net als bij de uittocht uit Egypte gebeurde onder leiding van Mozes bij de Rietzee.* In 4:24 geeft Jozua de reden erbij waarom de ouderen aan hun kinderen moeten vertellen van Gods verlossing: *want alle volken op aarde moeten weten hoe machtig de HEER, jullie God is, en jullie moeten altijd vol ontzag voor Hem zijn!*

Daar gaat het om! Iedereen moet het weten. Ook de komende generaties. De ouden vertellen aan de kinderen van de verlossing die God heeft gebracht. Een grote verantwoording. Weet u wat ook opvalt? Jozua zegt niet dat de ouden te pas en te onpas hun verhalen aan de kinderen moeten opdringen. Jozua wist blijkbaar ook al dat je de kinderen ook suf kunt preken. Nee, als je kinderen vragen..... Kinderen mogen best het initiatief nemen en vaders en moeders moeten bereid zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in hen is. Jozua zegt trouwens ook niet dat de ouders hun kinderen maar naar de geestelijke leiders van het volk moeten sturen. Nee, ouders hebben een eigen verantwoordelijkheid. Vertel het!

Nu is het natuurlijk zo dat de ouders die de doortocht door de Jordaan hebben meegemaakt ook echt wat te vertellen hebben. Het was me nogal geen gebeurtenis. Wat een manifestatie van macht. God laat zien dat zelfs de natuur aan Hem

gehoorzaamt. Maar hoe zit dat dan bij ons? Hebben wij nooit iets van God ervaren? Ik geloof dat onze ouderen allemaal wel zo hun gedenksteden hebben in het leven. Er is een moment – of meerdere momenten – geweest in mijn leven toen heb ik heel sterk Gods aanwezigheid ervaren. Dat vergeet ik nooit weer. Ik weet wel van mensen die deze gebeurtenissen hebben opgeschreven. Prachtig om later weer eens terug te lezen. En dat kan van alles zijn. Gods troost in verdriet, Gods bijzondere leiding in je leven, een wonderlijke genezing, Gods overtuigende liefde die je op je knieën bracht. Het maakt niet uit. Allemaal gedenksteden uit je eigen leven. Net zoals die gedenksteden de aankomende generatie mag wijzen op Gods verlossing, zo mogen wij ook onze gedenksteden gebruiken om aan de volgende generatie van God te vertellen. Dat zou nou mooie gesprekstof zijn voor onder de koffie straks. De kinderen en de jongeren vragen aan de ouderen wat hun gedenksteden zijn. Opa's en oma's, vaders en moeders, weten uw kinderen en kleinkinderen wat uw gedenksteden zijn? Jongens en meisjes, weet jij het, wat de gedenksteden van je je vader en moeder zijn? Vraag het ze maar hoor! Vraag het maar!

Waarom benadruk ik dat zo? Kijk als we daar over praten met elkaar dan gaan onze gesprekken bij de koffie echt ergens over. Dan gaat het over 'inhoud' en niet alleen maar over 'verpakking'. En ik weet best dat dit niet zo eenvoudig is. Zeker als u nooit echt geleerd hebt om te praten over je binnenkant. En toch hoop ik dat we met elkaar gaan leren die hobbel te nemen. Het is niet erg om je hart te laten spreken en kwetsbaar te zijn. Onze jongeren hebben heel sterk behoefte aan 'inhoud' verhalen. Met het overdragen van alleen een verpakking die niet de hunne is, komen we er niet. Laat ik het eens heel simpel zeggen: we praten niet over het volume van het orgel, of over het drumstel, of over de voorganger die te lang of te kort preekt, of misschien te snel praat. Nee we praten over Jezus. Zoals Israel schulde achter het bloed van het paaslam op de deurposten zo vertellen we elkaar dat we hebben leren schuilen achter het bloed van Golgotha. We hebben mogen ontdekken wat echte genade is. Ik verdien niks, helemaal niks. God schenkt mij alles! En omdat ik dat weet, dat ik het van genade moet hebben, maakt het me bescheiden naar die ander. We staan naast elkaar, oud en jong, niemand heeft een streepje voor. En zoals Israel de opdracht kreeg om bij de gedenksteden aan de volgende generatie te vertellen: *hier is het gebeurd, hier heeft God ons door de Jordaan geleid*, mogen wij ook aan onze jongeren vertellen van onze gedenksteden. Niet om zelf interessant te zijn, maar om te laten zien dat God realiteit is. Hij was er niet alleen toen, bij die doortocht

van de Jordaan, maar ook vandaag in Oldebroek of Oosterwolde.
En misschien vindt u dat wel een beetje lastig, om er zo maar over te praten.
Vandaar dat we u een beetje willen helpen. Straks bij de deur ontvangt u een brochure, geschreven door ds. Kasper Kruithof en mijn persoontje. Korte meditaties, met aan het eind een overdenkingsvraag. Meditaties over de persoon van Jezus. Een mooie manier om samen de lijdensstijd in te gaan richting Goede Vrijdag en Pasen. U kunt het gebruiken in uw stille tijd of in het gezin bij de maaltijd. De overdenkingsvraag is bedoeld om samen in gesprek te komen. Maak er gebruik van alstublieft.

Een dienst waar jong en oud zich thuis voelt. Ik vind het geweldig dat dit thema bij de jongeren vandaan komt. Ik speur daarin een verlangen om samen Gods naam groot te maken. Daar gaan we van zingen:

*Elke tong- jong en oud - in hemel op aard
zal Uw macht belijden
Elke knie- jong en oud - buigt neer voor Uw troon
aanbiddend.*

Jozua zei het al:

alle volken op aarde moeten weten hoe machtig de HEER, jullie God is.....

Wij stemmen ermee in – jong en oud- :

de aarde wordt vol van Uw koninkrijk, zing nu voor de eeuwige God.

AMEN